

Minimumnormen inzake de lichamelijke en geestelijke geschiktheid voor het besturen van een motorvoertuig. Document bestemd voor elke kandidaat voor een rijbewijs. (Koninklijk besluit van 23 maart 1998).

Rijgeschiktheid

- Op het aanvraagdocument voor het bekomen van een rijbewijs van groep 1 (categorie A3, A, B, B+E) dient u, wanneer uw lichamelijke toestand in overeenstemming is met de medische minimumnormen, de verklaring van lichamelijke en geestelijke geschiktheid te ondertekenen.
- Wanneer u onderhevig bent aan één van de hiernavermelde lichaamsgebreken of kwalen of dit vermoedt, mag u deze verklaring niet ondertekenen en dient u zich te wenden tot een arts van uw keuze.
- Heeft u een aandoening aan de ledematen, spieren, gewrichten of hersen- of zenuwaandoening die een invloed heeft op uw praktische rijvaardigheid (zie daarvoor vooral onder de rubriek “Locomotorische aandoeningen”), dan dient u zich te wenden tot het **CARA, Rijgeschiktheid en voertuigaanpassingen, Haachtsesteenweg 1405 te 1130 Brussel. Tel. : 02/244.15.52 - Fax : 02/244.15.92.**
- Wanneer u een valse verklaring aflegt, kan u, overeenkomstig art. 30 § 1 van de wet betreffende de politie over het wegverkeer, gestraft worden met vijftien dagen tot zes maanden gevangenisstraf en, met een geldboete van 200 tot 2.000 Euro. (verhoogd met de gebruikelijk opdecieimen) of met één van deze straffen alleen. De rechter kan bovendien een verval van het recht tot sturen uitspreken.

Belangrijk

- Art. 24 van de wet betreffende de politie over het wegverkeer bepaalt dat de houder van een Belgisch rijbewijs dit moet inleveren wanneer hij niet voldoet aan de hierna vermelde medische minimumnormen. De inlevering voor kanttekening of intrekking dient te gebeuren binnen de 4 werkdagen nadat hij/zij ervan ingelicht is dat zijn/haar toestand niet meer in overeenstemming is met de medische minimumnormen. Hetzelfde geldt voor het getuigschrift van de geneeskundige schiffting. Het rijbewijs dient ingeleverd bij de bevoegde overheid die het heeft afgeleverd (gemeentebestuur).
- Zo uw toestand achteraf opnieuw in overeenstemming is met deze criteria krijgt u uw rijbewijs terug op voorlegging van een rijgeschiktheidsattest.
- Afhankelijk van de verklaringen van de arts kan de geldigheid van het rijbewijs beperkt worden tot het besturen van motorvoertuigen van bepaalde categorieën of beperkt worden in de geldigheidsduur.
- Indien u toch zou blijven sturen terwijl u niet aan de medische minimumnormen voldoet, dan kan u op basis van art. 30 § 1,4° van bovenvermelde wet eveneens gestraft worden met de hierboven vermelde straffen overeenkomstig artikel 30 §1 (zie hoger).

De medische criteria en hun minimumnormen

Neurologische aandoeningen

Neurologische aandoeningen zijn alle aandoeningen van het centraal of perifeer zenuwstelsel.

Het centraal zenuwstelsel omvat de hersenen en het ruggenmerg. Het perifeer zenuwstelsel omvat de bezenuwing vanaf het centraal zenuwstelsel naar de ledematen en lichaamsdelen.

Functiestoornissen kunnen zijn:

- krachtsverminderingen of verlammingen van armen of benen, stoornissen in de coördinatie van de bewegingen;
- verlies van gevoeligheid ter hoogte van de armen of benen;
- cognitieve stoornissen: stoornissen van het oordeelsvermogen, de concentratie, de aandacht, het geheugen, de oriëntatie, de reactiesnelheid, het denken, het gedrag, de waarneming, het aanpassingsvermogen;
- gezichtsproblemen zoals de gezichtsscherpte, het gezichtsveld, de motorische coördinatie van de oogbewegingen, dubbel zicht, wazig zicht, enz.;
- bewustzijnsstoornissen.

De functiestoornissen treden op door een aantasting van het centraal of perifeer zenuwstelsel ten gevolge van:

- a) aangeboren afwijking;
- b) ongeval;
- c) hersengezwel (tumor);
- d) beroerte, herseninfarct, hersenbloeding;
- e) infectie van de hersenen;
- f) degeneratieve aandoening (ziektes die langzaam verslechteren) zowel op fysiek als op psychisch vlak zoals Parkinson, Multiple Sclerose, spierziekten, ziekte van Alzheimer, dementie en andere;
- g) vergiftiging door drugs, alcohol, gas (Co-intoxicatie);
- h) zuurstofgebrek van de hersenen ten gevolge van bv. een verdrinking, hartstilstand, verstikking.

Geestelijke aandoeningen (psychiatrische aandoeningen)

Dit zijn aandoeningen waarvoor medische begeleiding door een psychiater of psycholoog aangewezen is.

Deze aandoeningen kunnen zijn: stemmingsstoornissen (euforie, depressie), schizofrenie, psychose (o.a. hallucinatie, waanideeën, bizar gedrag of uitspraken, ...), angststoornissen (fobieën), bewustzijnsstoornissen, dementie, e.a.

Epilepsie

Epilepsie (vallende ziekte) uit zich dikwijls door een plots neervallen met bewustzijnsverlies en schokkende bewegingen.

Naast deze vorm kan epilepsie zich ook uiten in allerlei andere abnormale gewaarwordingen of gedragingen die plots optreden en nadien weer verdwijnen, zoals afwezigheden (kortstondige starende blik), spontane bewegingen in armen of benen, bizarre automatische handelingen of gedrag, veranderd contact, angst, eigenaardige gevoelens, abnormale antwoorden op een vraag, ...

Pathologische somnolentie (bewustzijnsstoornissen, slaperigheid)

Hypersomnie of hypersomnolentie is een toestand gekenmerkt door een dagelijks terugkerende en meermaals in de loop van de dag aanwezige periode van slaperigheid die leidt tot een toestand van effectieve slaap, vaak in ongewone omstandigheden bv. tijdens een gesprek, het autorijden.

Afhankelijk van de andere kenmerken, spieratonie (algemene spierzwakte waardoor men niet meer kan bewegen) of hypnagoge hallucinaties (levendige gewaarwordingen van sensaties of gebeurtenissen waarvan men zich achteraf realiseert dat deze beleving ingebeeld was) spreekt men ook van narcolepsie/cataplexie.

Het slaapapneu-syndroom wordt gekenmerkt door meestal een luid snurken tijdens de slaap. Dit snurken wordt periodiek onderbroken, tijdens deze periode is er geen ademhaling.

Mensen met slaapstoornissen kunnen problemen hebben met de concentratie en slaperigheid overdag.

Locomotorische aandoeningen (kracht, coördinatie van de bewegingen)

Locomotorische aandoeningen, aangeboren of ten gevolge van een ongeval of ziekte, veroorzaken een stoornis in de bewegingen. Deze kunnen zijn amputaties, verstijvingen of bewegingsbeperkingen in gewrichten, krachtsverlies of verlammingen, stoornissen in de snelheid en controle van de bewegingen en het evenwicht.

Hart en bloedvaten

Hartaandoeningen omvatten alle al dan niet reeds behandelde (medicamenteus of heelkundig) of huidige aandoeningen, afwijkingen van het hart of de hartwerking zoals klepstoornissen, plaatsing van pacemaker-defibrillator, ritmestoornissen, infarctus.

Aandoeningen van de bloedvaten zijn vaatstoornissen, doorbloedingsstoornissen, ernstige bloeddrukproblemen, e.a.

Diabetes mellitus of suikerziekte

Dit is een aandoening waarbij er door daling of stijging van het suikergehalte in het bloed (hyper- of hypoglycemie) bewustzijnsdalingen, abnormale gedragingen of bewustzijnsverlies kan optreden. Het bloedsuikergehalte kan afhankelijk van de ernst van de aandoening geregeld worden met een dieet, bloedsuikerverlagende tabletten of inspuitingen met insuline.

Naast bewustzijnsstoornissen kan deze aandoening ook aantastingen veroorzaken van de ogen, nieren, hart en bloedvaten en het zenuwstelsel.

Gehoor en vestibulair systeem (evenwicht)

Doofheid is geen reden om niet rijgeschikt te zijn.

Aandoening van het vestibulair systeem veroorzaken evenwichtsstoornissen, duizeligheid of draaierigheid, en dit hetzij continu, hetzij in aanvallen.

Visuele functies (aandoeningen van het zicht)

De aandoeningen van het zicht omvatten een verminderde gezichtsscherpte van het ver-zicht met 2 ogen of 1 oog, het geheel of gedeeltelijk verlies van het gebruik van een oog, een aantasting van het gezichtsveld, dubbelzicht, een aandoening of verlamming van de oogzenuw, cataract (grijze staar, vertroebeling van de ooglens of lenskapsel), glaucoom (verhoogde oogdruk die kan leiden tot blindheid), een operatieve (bv. lensimplant) of andere behandeling (bv. laser) die een invloed kan hebben op de gezichtsscherpte of het gezichtsveld. De bestuurder van een motorvoertuig moet tevens over een voldoende gezichtsscherpte bij schemerlicht beschikken (nachtblindheid, schemerblindheid).

Psychotrope stoffen (drugs) = verdovende en opwekkende middelen

Elke kandidaat voor of houder van een rijbewijs die psychotrope stoffen (drugs) gebruikt die een invloed hebben op de rijgeschiktheid, hieraan verslaafd is of die stoffen overmatig gebruikt zonder daaraan verslaafd te zijn, is niet rijgeschikt.

Geneesmiddelen

Elke kandidaat voor of houder van een rijbewijs die geneesmiddelen of geneesmiddelencombinaties gebruikt die de waarneming, de aandacht, de concentratie, het bewustzijn (slaperigheid), de snelheid of coördinatie van bewegingen, het oordeelsvermogen, het gedrag en de stemming ongunstig kunnen beïnvloeden, is niet rijgeschikt.

Alcohol

Elke kandidaat voor of houder van een rijbewijs die aan alcohol verslaafd is of niet kan afzien van alcoholgebruik wanneer hij aan het verkeer deelneemt, is niet rijgeschikt.

Nier- en leveraandoeningen

Dit gaat om ernstige aandoeningen van de nieren, waarvoor men een dialyse moet ondergaan (o.a. kunstnier), of ernstige aandoeningen van de lever met o.a. geelzucht (gele kleur o.a. van het wit van de ogen). Bij ernstige lever- en nieraandoeningen is er een gevaar voor vermindering van het bewustzijn, slaperigheid, gestoorde concentratie en aandacht, traagheid van bewegingen, ...

Implantaten

Implantaten zijn organen of mechanische toestellen die via een operatie in het lichaam zijn ingebracht. Het gaat o.a. over kunstgewrichten, pacemaker, defibrillator, inwendige dialyseapparaten, de bevestiging van elektroden en dergelijke bevestigd aan toestellen buiten het lichaam, pompen voor het inbrengen van pijnstillende of andere stoffen, pompen voor het verplaatsen van lichaamsvochten, transplantatie van nieren of andere organen, ...